

# Studieplan 2015/2016

## Bachelor i ledelse og organisasjonsutvikling

Studiepoeng: 180

### Studiets varighet, omfang og nivå

Studiet er normert til tre år, og er en heltids grunnutdanning. Fullført studium gir 180 stp, og gir rett til bachelorgrad med tittelen *Bachelor i ledelse og organisasjonsutvikling*.

### Innledning

I en tid hvor organisasjoner er i stadige endrings- og omstrukturingsprosesser, er det er stort behov for kompetanse innen ledelse og organisasjonsutvikling. Høgskolen i Hedmark, Avdeling for økonomi og ledelse, tilbyr derfor et bachelorstudium innen ledelse og organisasjonsutvikling. Avdelingen har lang erfaring som studietilbyder innen organisasjons- og ledelsesfag både innen grunnutdanninger og videreutdanning, samt på masternivå. Særtrekket ved dette studiet er kombinasjonen av korte nyttige redskapsemner og emner som gir grundig forståelse for sosiale prosesser i organisasjoner under omstilling og i utvikling.

### Læringsutbytte

Studiet bygger på fagområdene organisasjon og ledelse i kombinasjon med andre organisasjons-relaterte fagområder, samt økonomiske og juridiske fag.

En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

#### Kunnskap

Kandidaten

- har bred kompetanse om ledelse og lederrollen i ulike kontekster

- har kunnskap om hvordan man kan legge til rette for kreativitet og innovasjon i organisasjoner
- har kunnskap om hvordan man motiverer sine ansatte
- har kunnskap om organisasjonsteori, herunder grundig forståelse for sosiale prosesser under omstillingsprosesser, og andre ledelsesituasjoner preget av avhengighet, usikkerhet og maktkamp
- har kunnskap om å planlegge, lede og evaluere organisasjonsutviklingsprosesser i ulike virksomheter
- har grunnleggende innsikt i økonomisk styring som er nødvendig for lederoppgaver
- har grunnleggende juridisk kompetanse, forvaltningsrettslig og arbeidsrettslig
- har innsikt i aktuell forskning og utvikling innenfor organisasjons- og ledelsesfag

## Ferdigheter

### Kandidaten

- har metodiske og analytiske ferdigheter som setter kandidaten i stand til å anvende og kombinere kunnskapen til å identifisere, formulere og løse organisasjons- og ledelsesfaglige utfordringer som:
  - kunne gjennomføre nå-situasjonsanalyser og foreslå begrunnede endringstiltak
  - kunne planlegge og legge opp en konkret omstillingsprosess
  - kunne vurdere kommunikasjons- og motivasjonstiltak i omstillingsprosesser
  - kunne analysere lederhandlingers symbolske betydning generelt, og spesielt under omstillingsprosesser
  - kunne utvikle både forretnings- og kompetansestrategier
  - kunne vurdere mulige utilsiktede konsekvenser av organisasjonsutviklingstiltak
- kan oppdage, tolke og bruke forskningsresultater innen organisasjons- og ledelsesfag, samt å forstå hvordan disse forholder seg til eksisterende teorier og praktisk erfaring.

## Generell kompetanse

### Kandidaten

- har utviklet evne til kritisk og analytisk refleksjon og formidling av fagstoff
- forstår det å utøve ledelse innenfor juridiske, miljømessige og etiske rammer
- kan planlegge og gjennomføre prosjekter innenfor gitte tidsrammer
- kan løse arbeidsoppgaver både selvstendig og i samarbeid med andre
- kan formidle fagstoff innenfor det organisasjonsfaglige området skriftlig og muntlig

## Målgruppe

Studiet retter seg mot personer som ønsker å jobbe innen organisasjons- og HR/personalområdet i større offentlige eller private organisasjoner og som interesserer seg for ledelse og ledelsesutfordringer.

## Kompetanse

Studiet kvalifiserer for leder- og rådgiverstillinger innen ulike organisasjonsfunksjoner i private og offentlige virksomheter, samt for videre studier på mastergradsnivå ved høyskoler og universiteter, inkludert Master i offentlig ledelse og styring (Master of Public Administration - MPA) ved Høgskolen i Hedmark.

## Opptakskrav

Generell studiekompetanse eller realkompetanse på tilsvarende nivå.

## Undervisnings- og læringsformer

Studiet tar i bruk ulike undervisningsformer: Forelesinger, gruppeøvelser, case og ulike former for simulering. I enkelte emner er det krav om innlevering av obligatoriske skriftlige arbeider og/eller muntlige presentasjoner. Nærmere detaljer framgår av beskrivelsen av det enkelte emne.

## Vurderingsformer

Studentene blir vurdert gjennom muntlige og i hovedsak skriftlige arbeider gjennom bachelorløpet. Studentene skal avslutte studiet med en større skriftlig bacheloroppgave. Om ikke annet er oppgitt, benyttes graderte bokstavkarakterer, A – F, der E er laveste beståtte karakter.

## Internasjonalisering

Utenlandsopphold er mulig fjerde semester og er et tilbud til studenter som ønsker å kombinere en bachelorgrad i ledelse- og organisasjonsutvikling med studier i utlandet. Utenlandsopphold skal være godkjent av avdelingen på forhånd.

## Studiets innhold, oppbygging og organisering

I første studieår gis innføring i organisasjonsfaglige emner, samt juss og metode. I studiets andre år får studentene en fordypning i organisasjonsutvikling og ledelse. Som valgfag kan man fordype seg videre innen økonomi eller andre relevante ledelsesfag. I tillegg har man mulighet til å studere utenlands i fjerde semester. I tredje studieår får studentene ytterligere fordypning i organisasjonsutvikling gjennom grundig fordypning i sosialantropologiske og kritiske tilnærminger til organisasjon og ledelse. Gjennom Bacheloroppgaven fordypner studentene seg ytterligere i emner innen ledelse og organisasjonsutvikling.

Det nettbaserte studiestøttesystemet Fronter benyttes i undervisningen.

## Emneoversikt

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester						
				S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)	S5(H)	S6(V)	
3ORG120	<u>Arbeids- og organisasjonspsykologi</u>	7,5	O	7,5						
3JUS100	<u>Forvaltningsrett</u>	7,5	O	7,5						
3ORG100	<u>Organisasjonsforståelse</u>	7,5	O	7,5						
3BED100	<u>Virksomhetens økonomi</u>	7,5	O	7,5						
3JUS120	<u>Arbeidsrett</u>	7,5	O		7,5					
3MET100	<u>Informasjonskompetanse og metode - metode 1</u>	7,5	O		7,5					
3LED120	<u>Personalledelse</u>	7,5	O		7,5					
3LED140	<u>Teamledelse</u>	7,5	O		7,5					
3LED100	<u>Ledelse og lederrollen</u>	7,5	O			7,5				
3MAR100	<u>Markedsføringsledelse</u>	7,5	O			7,5				
3ORG220	<u>Organisasjonsutvikling og kommunikasjon</u>	7,5	O			7,5				
3ORG200	<u>Stats- og kommunalkunnskap</u>	7,5	O			7,5				
3LED200	<u>Ledelse av servicevirksomheter</u>	7,5	O				7,5			
3LED320	<u>Prosjektledelse</u>	7,5	O				7,5			
	<u>Valgemne 7,5 sp</u>	7,5	O				7,5			
	<u>Valgemne 7,5 sp</u>	7,5	O				7,5			
3BED300	<u>Innovasjon og entreprenørskap</u>	7,5	O					7,5		
3SAM100	<u>Makroøkonomi</u>	7,5	O					7,5		
3MET200	<u>Metode og databehandling - metode 2</u>	7,5	O					7,5		
3LED300	<u>Virksomhetsstrategi</u>	7,5	O					7,5		
3BA300	<u>Bacheloroppgave</u>	15	O						15	
3LED340	<u>Endringsledelse og identitet</u>	7,5	O						7,5	
3ORG300	<u>Perspektiver på organisasjonsutvikling</u>	7,5	O						7,5	
				Sum:	30	30	30	30	30	30

\*) O - Obligatorisk emne, V - Valgbare emne

# Emneoversikt

## 3ORG120 Arbeids- og organisasjonspsykologi

Emnekode: 3ORG120

Studiepoeng: 7,5

### Semester

Høst

### Språk

Norsk

### Forkunnskaper

Ingen spesielle krav.

### Læringsutbytte

Emnet skal gi kunnskaper og analytiske ferdigheter i å arbeide selvstendig med ulike praktiske psykologiske problemstillinger i organisasjoner.

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

#### Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om dynamiske prosesser; hvilke faktorer som gir aktiviserer, gir retning og intensitet til individers handlinger

- har kunnskap om kognitive prosesser; hvordan individer tolker og bearbeider informasjon og forholder seg til problemløsning og beslutningstaking
- har kunnskap om sosiale prosesser; hvordan holdninger, verdier og interesser influerer på personers relasjoner til andre mennesker, og opplevelse av jobbtilfredshet og arbeidsmiljø.
- har kunnskap om ledelse og påvirkning gjennom kommunikasjon, makt og innflytelsesprosesser

## Ferdigheter

### Studenten

- har evne til å definere, analysere og reflektere over praktiske psykologiske dilemmaer og problemstillinger i arbeidslivet
- kan anvende grunnleggende fagpsykologiske begreper i arbeidslivet og innenfor flere typer organisasjoner

## Generell kompetanse

### Studenten

- har oppøvd en selvstendig og reflekterende holdning til hvordan organisasjoner fungerer.

## Innhold

- *Dynamiske prosesser*
- Emosjoner
- Motivasjon
- Personlighet
- *Kognitive prosesser*
- Persepsjon
- Beslutninger
- Læring
- *Sosiale prosesser*
- Jobbholdninger og arbeidsmiljø
- Grupper og team
- Kommunikasjon, innflytelse, påvirkning og makt

## Organisering og arbeidsformer

Forelesninger og gruppearbeid. Case vil bli brukt for å koble teori og praksis.

## **Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen**

En innleveringsoppgave.

## **Vurderingsordning**

Fire timers skriftlig, individuell eksamen.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

## **Ansvarlig avdeling**

Avdeling for økonomi- og ledelsesfag

# 3JUS100 Forvaltningsrett

**Emnekode: 3JUS100**

**Studiepoeng: 7,5**

## **Semester**

Høst

## **Språk**

Norsk

## **Forkunnskaper**

Ingen spesielle krav.

## **Læringsutbytte**

Emnet omhandler hovedreglene i den alminnelige forvaltningsretten.

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

### **Kunnskap**

Studenten

- har kunnskap om hovedreglene i den alminnelige forvaltningsretten, herunder forvaltningsloven og offentlighetsloven

### **Ferdigheter**

Studenten

- kan løse praktiske problemstillinger knyttet opp mot forvaltningsloven og offentleglova
- kan gjenkjenne juridiske og særlige forvaltningsrettslige problemstillinger

### **Generell kompetanse**



Studenten

- har økt forståelse for juridiske problemstillinger.

## **Innhold**

- forvaltningsloven
- offentleglova
- Legalitetsprinsippet
- forvaltningens diskresjonære skjønn
- organisasjons- og instruksjonsmyndighet
- delegasjon
- taushetsplikt
- inhabilitet
- regler for saksbehandling om enkeltvedtak

## **Organisering og arbeidsformer**

Forelesninger og gruppearbeid. Case vil bli brukt for å koble teori og praksis.

## **Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen**

Én innleveringsoppgave.

## **Vurderingsordning**

Fire timers skriftlig, individuell eksamen. Tillatte hjelpemidler: Norges lover.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

## **Ansvarlig avdeling**

Avdeling for økonomi- og ledelsesfag

# 3ORG100 Organisasjonsforståelse

Emnekode: 3ORG100

Studiepoeng: 7,5

## Semester

Høst

## Språk

Norsk

## Forkunnskaper

Ingen spesielle krav

## Læringsutbytte

Emnet skal gi kunnskaper, analytiske ferdigheter og holdninger i å arbeide selvstendig med ulike problemstillinger knyttet til organisasjonsforståelse.

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

### Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om organisasjonsteoretiske begreper og teorier om hvordan organisasjoner er oppbygd og hvordan de fungerer
- har kunnskap om organisasjoners virkemåter og hvordan organisasjoner kan utvikles og forbedres
- forstår hvordan organisasjoner fungerer i samspill med sine omgivelser

### Ferdigheter

Studenten

- kan definere, analysere og reflektere over organisasjonsmessige dilemmaer og problemstillinger
- kan anvende organisasjonsteoretiske begreper innenfor alle typer organisasjoner

## Generell kompetanse

### Studenten

- har oppøvd en selvstendig og reflekterende holdning til hvordan organisasjoner fungerer
- behersker grunnleggende informasjonskompetanse og kan anvende kilder i utarbeidelse av skriftlige arbeider

## Innhold

- Grunnleggende organisasjonsprosesser som mål, strategi og effektivisering
- Formell organisasjonsstruktur
- Organisasjonskultur, makt og konflikter i organisasjoner
- Organisasjoners omgivelser
- Motivasjonsteorier og mellommenneskelige organisasjonsmessige relasjoner
- Beslutninger og kommunikasjonsprosesser i organisasjonen
- Læring og innovasjon
- Endring og organisasjonsutvikling
- Ulike teorier om ledelse i organisasjoner

## Organisering og arbeidsformer

Forelesninger og gruppearbeid. Case vil bli brukt for å koble teori og praksis.

## Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- Elektronisk flervalgstest i informasjonskompetanse.
- Én innleveringsoppgave.

## Vurderingsordning

Fire timers skriftlig, individuell eksamen.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

## Ansvarlig avdeling

Avdeling for økonomi- og ledelsesfag

# 3BED100 Virksomhetens økonomi

**Emnekode: 3BED100**

**Studiepoeng: 7,5**

## Semester

Høst

## Språk

Norsk

## Forkunnskaper

Ingen spesielle krav.

## Læringsutbytte

Emnet skal gi kunnskap om virksomheter og organisasjoner som økonomiske enheter, og de viktigste faktorene som påvirker resultatet.

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

### Kunnskap

Studenten

- har kjennskap til økonomifunksjonens rolle og plass i bedriften og kunne drøfte de grunnleggende trekkene ved økonomisk styring av virksomheten
- kjenner godt kostnadsbegrepet og ha god forståelse for kostnaders variabilitet
- har kunnskaper om ulike prinsipper for produktkalkulasjon
- forstår de grunnleggende forutsetningene for og svakhetene ved de tradisjonelle kalkulasjonsmetodene
- har kunnskaper om ulike perspektiver på prisfastsetting i praksis, sett i forhold til ulike markedsforhold
- har kjennskap til budsjettprosessen og ulike typer budsjetter

## Ferdigheter

### Studenten

- kan utarbeide kalkyler etter selvkost- og bidragsprinsippet for bedrifter i ulike bransjer
- kan fordele kostnader fra art via kostnadssted/aktivitet til kalkyleobjekt
- kan gjennomføre enkle bedriftsøkonomiske analyser for virksomheter i forskjellige bransjer, samt kunne bruke dette som grunnlag for beslutninger, herunder
  - gjennomføre kostnads-, resultat- og volumanalyser
  - beregne og forklare resultatvirkningen av beholdningsendringer
  - foreta enkle analyser av optimale produktvalg i situasjoner med begrenset ressurstilgang

## Generell kompetanse

### Studenten

- har grunnleggende ferdigheter i bruk av regneark

## Innhold

- virksomhetens mål og dens plass i det økonomiske system
- økonomifunksjonens rolle og plass i virksomheten
- ulike markedsformer og deres betydning for virksomhetens tilpasning
- kostnads- og inntektsteori, med vekt på kostnadsforløpet og inntektsforløpet
- ulike prinsipper for produktkalkulasjon, kalkyler etter selvkost- og bidragsprinsippet for bedrifter i ulike bransjer, bruk av tilleggssatser og standarder
- resultatvirkningen av beholdningsendringer og beholdningsvurderinger
- kostnads-, resultat- og volumanalyse (KRV-analyse)
- optimale produktvalg i situasjoner med begrenset ressurstilgang

## Organisering og arbeidsformer

Forelesninger og oppgaveløsning ved hjelp av regneark (Excel).

## Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Det vil bli krevd innleveringsoppgaver. Dette opplyses det nærmere om ved emnets oppstart.

## Vurderingsordning

4-timers skriftlig, individuell eksamen.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

## Ansvarlig avdeling

Avdeling for økonomi- og ledelsesfag

# 3JUS120 Arbeidsrett

**Emnekode: 3JUS120**

**Studiepoeng: 7,5**

## **Semester**

Vår

## **Språk**

Norsk

## **Forkunnskaper**

Ingen spesielle krav.

## **Læringsutbytte**

Emnet skal gi kompetanse om rettsreglene i den individuelle arbeidsretten og arbeidslivets organisasjoner.

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

### **Kunnskap**

Studenten

- har kunnskap om rettsreglene i den individuelle arbeidsretten – forholdet mellom den enkelte arbeidsgiver og den enkelte arbeidstaker
- har kunnskap om rettsreglene for arbeidslivets organisasjoner og forholdet mellom en fagforening og arbeidsgiver/arbeidsgiverforening.

### **Ferdigheter**

Studenten

- kan løse praktiske problemstillinger, særlig knyttet opp mot arbeidsmiljøloven og



diskrimineringslovgivningen og også annen arbeidsrettslig lovgivning.

## Generell kompetanse

Studenten

- har økt forståelse for juridiske problemstillinger.

## Innhold

- tilsetting
- arbeidsgivers styringsrett og arbeidstakers lydighetsplikt
- medbestemmelse
- arbeidsmiljø
- lønn, arbeidstid, ferie og permisjon og
- permittering
- oppsigelse og avskjed
- overføring av virksomhet
- håndheving, tilsyn
- organisasjonene og tariffavtale

## Organisering og arbeidsformer

Forelesninger og seminarer med gruppearbeid. Case vil bli brukt for å koble teori og praksis.

## Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Én innleveringsoppgave.

## Vurderingsordning

4 timers skriftlig, individuell eksamen. Hjelpemidler: Norges lover.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

## Ansvarlig avdeling

Avdeling for økonomi- og ledelsesfag

# 3MET100 Informasjonskompetanse og metode - metode 1

Emnekode: 3MET100

Studiepoeng: 7,5

## Semester

Vår

## Språk

Norsk

## Forkunnskaper

Ingen spesielle krav.

## Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

### Kunnskap

Studenten

- forstår forskjellige perspektiver på samfunnsvitenskapelig forskning og vitenskapsteoretiske problemstillinger
- kan trinnene i den overordnede forskningsprosessen, herunder operasjonalisering av problemstillinger og valg av forskningsdesign
- forstår begrepene reliabilitet og validitet
- forstår hvordan vitenskapelige oppgaver / artikler er oppbygd, søke og gjenfinne faglige tekster og relevant forskning, samt kan bruke dette som utgangspunkt for egen faglig skriving
- kjenner til og forstår forskningsetiske retningslinjer for datainnsamling og personvern

## Ferdigheter

Studenten

- forstår forskningens vitenskapsteoretiske grunnlag og problemstillinger
- kan finne, vurdere og henviser til informasjon og fagstoff, samt framstille og formidle dette slik at det belyser en problemstilling
- kan etablere gode referanserutiner for å unngå plagiering ved å oppgi kildene på en korrekt måte, med referanselister, henvisninger og sitater
- kan etablere en etisk forsvarlig og god faglig arbeidsmåte
- kan oppdatere sin kunnskap innenfor eget fagområde gjennom å finne fram til relevant litteratur og forskning innenfor feltet

## Generell kompetanse

Studenten

- har forståelse for både de praktiske og de etiske problemstillingene rundt bruken av forskningsmetode
- kan formidle faget skriftlig
- kan gjøre en kritisk vurdering av egen fremgangsmåte og forskningspraksis, samt kritisk tolke andres undersøkelser

## Innhold

- Sentrale vitenskapsteoretiske og vitenskapsfilosofiske emner og problemområder
- sammenhengen i forskningsmetode, herunder forholdet mellom problemstilling, teori, metodevalg og analyse
- prinsipper og rutiner for skriving av faglige tekster, herunder problemformulering, operasjonalisering, validitet og reliabilitet
- prinsipper for søk og gjenfinning av faglitteratur og relevant forskning
- forskningsetikk og rutiner for god forskning.

## Organisering og arbeidsformer

Forelesninger, selvstudium og gruppearbeid.

## Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

En skriftlig gruppeoppgave.

## Vurderingsordning

48 timers hjemmeeksamen i gruppe.

Ved gruppeeksamen står alle deltakerne i gruppa til ansvar for alt innhold i oppgaven/produktet/prestasjonen.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

## Ansvarlig avdeling

Avdeling for økonomi- og ledelsesfag

# 3LED120 Personalledelse

**Emnekode: 3LED120**

**Studiepoeng: 7,5**

## **Semester**

Vår

## **Språk**

Norsk

## **Forkunnskaper**

Emnet SORG100/RORG100/3ORG100 Organisasjonsforståelse eller tilsvarende må være fullført og bestått.

## **Læringsutbytte**

Emnet skal gi kunnskaper, ferdigheter og forståelse for ulike sider ved ledelse av menneskelige ressurser.

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

### **Kunnskap**

Studenten

- har kunnskap om teorier innen personal- og kompetanseledelse
- har kunnskap om arbeidsmåter og prinsipper innen personal- og kompetanseledelse
- har kunnskap om hvordan personal- og kompetanseledelse kan utvikles til å bli en strategisk ressurs i virksomheter

### **Ferdigheter**

Studenten

- kan definere, analysere og planlegge målrettet utvikling av personalressurser

- innenfor ulike typer virksomheter
- kan planlegge, rekruttere, utvikle, anvende og belønne menneskelige ressurser innenfor ulike typer virksomheter

## Generell kompetanse

Studenten

- har økt kompetanse i mellommenneskelige rammefaktorer for personalledelse og yrkesetiske problemstillinger

## Innhold

- Strategisk ledelse av menneskelige ressurser
- Personalplanlegging
- Rekruttering og avvikling av personale
- Strategisk kompetansestyring
- Kompetanseutvikling og læring
- Belønningssystemer
- Arbeidsmiljø
- Jobbtilfredshet og motivasjon
- Ledelse av menneskelige ressurser under omstilling og endring
- Ledelsesbasert coaching og selvledelse

## Organisering og arbeidsformer

Forelesninger og seminarer med gruppearbeid. Case vil bli brukt på seminarer for å koble teori og praksis.

## Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Ingen.

## Vurderingsordning

48 timers individuell hjemmeeksamen.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

## Ansvarlig avdeling

Avdeling for økonomi- og ledelsesfag

# 3LED140 Teamledelse

Emnekode: 3LED140

Studiepoeng: 7,5

## Semester

Vår

## Språk

Norsk

## Forkunnskaper

Emnet 3ORG100 Organisasjonsforståelse eller 3KRI110Kriseledelse eller 3RIS100 Beredskap og ledelse eller tilsvarende må være fullført og bestått.

## Læringsutbytte

Emnet skal gi kunnskap om teamarbeid og teamledelse og den betydning av teamorganisering kan ha i organisasjoner. Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

### Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om hva som kan hemme og fremme effektivitet i team
- har kunnskap om hvordan team kan være et strategisk verktøy for læring og endring i organisasjoner
- har kunnskap om hva som kjenneretegner et høyprestasjonsteam

### Ferdigheter

Studenten



- kan gjenkjenne og analysere problemstillinger på gruppenivå i organisasjoner
- kan organisere og lede teamarbeid i organisasjoner
- kan tilrettelegge for økte prestasjoner og økt læringsopplevelse og jobbtrivsel i organisasjoner gjennom teamarbeid
- kan vurdere seg selv og andre i teamarbeid

## Generell kompetanse

Studenten

- har kunnskap om hva som kjennetegner team som arbeidsmåte i organisasjoner, og kan gjennomføre teamarbeid i praksis

## Innhold

- Gruppeprosesser
- teamstruktur
- teamkultur
- teamledelse
- roller
- kommunikasjon
- konflikter
- virtuelle team.

## Organisering og arbeidsformer

Forelesninger og gruppearbeid.

## Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Én gruppebasert (teambasert) innleveringsoppgave.

## Vurderingsordning

4 timers skriftlig, individuell eksamen.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste

ståkarakter.

## **Ansvarlig avdeling**

Avdeling for økonomi- og ledelsesfag

# 3LED100 Ledelse og lederrollen

**Emnekode: 3LED100**

**Studiepoeng: 7,5**

## **Semester**

Høst

## **Språk**

Norsk

## **Forkunnskaper**

Emnet 3ORG100 Organisasjonsforståelse eller tilsvarende må være fullført og bestått.

## **Læringsutbytte**

Emnet skal gi kunnskaper i ledelsesteori og ledelsesfaglige problemstillinger.

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

### **Kunnskap**

Studenten

- har kunnskap om ulike ledelsesteorier og hva effektiv ledelse kan være
- har kjennskap til lederrollen i et historisk perspektiv
- har kunnskap om sentrale etiske retninger

### **Ferdigheter**

Studenten

- kan gjenkjenne og analysere ledelsesfaglige problemstillinger
- kan vurdere seg selv og andre i lederrollen

## Generell kompetanse

Etter fullført emne skal studenten:

- har en kritisk og reflekterende holdning til ledelse og ha oppøvd etisk refleksjon.

## Innhold

- Hva er ledelse
- Moderne lederskap
- Ledelse som det å skape energi og resultater sammen med andre
- Skille mellom styring og ledelse
- Effektiv ledelse
- Kontekster for ledelse og historisk utvikling
- Selvet i ledelse
- Ledelsesatferd, bevisste vurderinger og de mer ubevisste verdier som forutsetninger, tro og forventninger
- Ferdigheter i ledelse
- Ledelse i flerkulturelle settinger
- Moral og etikk

## Organisering og arbeidsformer

Forelesninger og gruppearbeid.

## Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

En skriftlig innleveringsoppgave, individuelt eller i gruppe på inntil tre personer.

## Vurderingsordning

2 dagers skriftlig, individuell hjemmeeksamen.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

## Ansvarlig avdeling

Avdeling for økonomi- og ledelsesfag

# 3MAR100 Markedsføringsledelse

**Emnekode: 3MAR100**

**Studiepoeng: 7,5**

## **Semester**

Høst

## **Språk**

Norsk

## **Forkunnskaper**

Ingen spesielle krav.

## **Læringsutbytte**

Emnet skal gi kompetanse om forhold som påvirker etterspørsel etter virksomhetens tilbud og dermed virksomhetens inntekter. Studenten skal kjenne til markedsføringens rolle og funksjon for å oppnå god verdiskapning.

Ved bestått emner har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

### **Kunnskap**

Studenten

- har kunnskap om markeds-/kundeorientering og hvilken betydning dette har for virksomheten
- har kjennskap til markedsføringsfagets utvikling, perspektiver og sentrale begreper
- har kunnskap om hvordan de markedsmessige omgivelsene påvirker virksomheten
- har kunnskap om hvordan virksomheten må segmentere, velge målgruppe og posisjonere seg
- har kunnskap om målsetting, overordnet strategi, bruken av ressurser og konkurransevirkemidler
- har kunnskap om hvordan verdiskapningen samskapes i interaksjonen mellom

virksomheten og kunden/brukeren og hvordan dette påvirker kundens/brukerens lojalitet og tillitt.

### **Ferdigheter**

Studenten

- kan utarbeide en analyse av virksomhetens markedsmessige omgivelser
- kan gjennomføre de sentrale markedsaktivitetene i en markedsplan
- har et bevisst moralsk forhold til forbrukerinteresser og virksomheten samfunnsansvar

### **Generell kompetanse**

Studenten

- har kunnskap om etiske problemstillinger i forbindelse med utøvelse av markedsføringsfaget

## **Innhold**

- Markedsføringens begreper og perspektiver
- Markeds- og kundeorientering
- Markedsplanleggingsprosessen
- Foretakets mål, visjon og forretningsidé
- Situasjonsanalyse
- Segmentering, målgruppeutvelgelse og posisjonering
- Markedsstrategier og bruk av konkurransevirkemidler
- Utvikling av et markedstilbud og merkevarebygging
- Markedsetikk og samfunnsansvar

## **Organisering og arbeidsformer**

Forelesninger og oppgaveløsninger i grupper sammensatt med studenter fra ulike studier.

## **Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen**

En innleveringsoppgave.

## **Vurderingsordning**

4 timers skriftlig, individuell eksamen.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

## **Ansvarlig avdeling**

Avdeling for økonomi- og ledelsesfag



# 3ORG220 Organisasjonsutvikling og kommunikasjon

Emnekode: 3ORG220

Studiepoeng: 7,5

## Semester

Høst

## Språk

Norsk

## Forkunnskaper

Emnet 3ORG100 Organisasjonsforståelse eller tilsvarende må være fullført og bestått.

## Læringsutbytte

Emnet skal gi kompetanse om organisasjonsutvikling og kommunikasjon som øker sjansene for å lykkes med omstilling i organisasjoner.

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

### Kunnskap

Studenten

- har grunnleggende forståelse for organisasjonsutvikling
- har kunnskap om ulike måter å planlegge og gjennomføre kommunikasjonsarbeidet ved omstillingsprosesser
- har kjennskap til fallgruver når omstilling skal kommuniseres
- har inngående kunnskap om betydning av god organisasjonskommunikasjon

### Ferdigheter

Studenten

- kan delta i planlegging og gjennomføring av organisasjonsutvikling
- kan analysere forutsetninger for god kommunikasjon
- kan vurdere hensiktsmessige informasjonstiltak

### **Generell kompetanse**

Studenten

- har en reflekterende holdning til informasjon og kommunikasjon i organisasjoner

## **Innhold**

- Organisasjonsutvikling
- Informasjon og kommunikasjon
- Tilnærminger til kommunikasjonsbegrepet
- Intern kommunikasjon og kommunikativ ledelse
- Ledelse og organisasjonsendringer
- Ledelse og ledelsesidealer i det offentlige

## **Organisering og arbeidsformer**

Forelesninger og gruppearbeid.

## **Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen**

En gruppeinnlevering.

## **Vurderingsordning**

4-timers skriftlig, individuell eksamen.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

## **Ansvarlig avdeling**

Avdeling for økonomi- og ledelsesfag

# 3ORG200 Stats- og kommunalkunnskap

Emnekode: 3ORG200

Studiepoeng: 7,5

## Semester

Høst

## Språk

Norsk

## Forkunnskaper

Ingen spesielle krav.

## Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

### Kunnskap

Studenten

- kjenner til grunnleggende begreper innen studiet av offentlig politikk
- kjenner grunnprinsippene for vårt demokratiske styringssystem
- kjenner til forvaltningsnivåenes oppbygning, roller og arbeidsmåter
- har forståelse for hvordan det offentlige apparatet er utformet og hvilke implikasjoner dette har for utøvelsen av politisk makt og fordelingen av goder i samfunnet
- kjenner til politisk analyse, ut fra et kanalperspektiv

### Ferdigheter

Studenten

- kan drøfte og analysere hvordan styringsapparatets utforming og funksjonsmåte påvirker velferdssamfunnet og den enkelte borger
- kan avdekke politiske ressurser ut fra et kanalperspektiv

## Innhold

- Politikk og makt
- Den parlamentariske styringskjeden
- Valg og representasjon
- Storting og regjering
- Ulike perspektiver på kommunene
- Statsforfatningen og den politiske styringskjeden
- Fylkeskommunen og det regionale nivået
- Forholdet mellom kommune og stat
- Politisk deltakelse og representativitet
- Brukeren som aktør og deltaker
- Supplerende kanaler for innflytelse
- Overnasjonal forvaltning og Den europeiske union
- Det demokratiske Norge i endring
- Forholdet mellom det offentlige og innbyggerne

## Organisering og arbeidsformer

Forelesninger.

### **Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen**

Én innleveringsoppgave.

## Vurderingsordning

4 timers skriftlig, individuell eksamen.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

## Ansvarlig avdeling

Avdeling for økonomi- og ledelsesfag

# 3LED200 Ledelse av servicevirksomheter

Emnekode: 3LED200

Studiepoeng: 7,5

## Semester

Vår

## Språk

Norsk

## Forkunnskaper

Ingen spesielle krav.

## Læringsutbytte

Emnet skal gi kunnskaper, ferdigheter og forståelse for ulike sider ved ledelse av servicevirksomheter. Det legges vekt på ledelse av omstillings- og innovasjonsprosesser som vektlegger fornying og forbedring av tjenester og kvaliteten på tjenester. Ved bestått emne har studentene oppnådd følgende læringsutbytte:

### Kunnskap

Studenten

- har bred kunnskap om ledelsesutfordringer i publikumsnære virksomheter både i offentlig og privat sektor
- har kunnskap om hvordan servicevirksomheter fungerer innad og i interaksjon med omgivelsene har kunnskap om servicekultur og hvordan servicekultur kan utvikles i en virksomhet
- har kunnskap om modeller for kvalitetsrettet arbeid

### Ferdigheter

Studenten

- kan anvende faglig kunnskap i å lede målrettet utvikling av servicevirksomheter
- kan analysere og vurdere ulike sider ved kvalitet på service
- kan lede faglig baserte prosesser innen utvikling og forbedring av tjenester

### **Generell kompetanse**

Studenten

- har tilegnet seg innsikt og forståelse for hvordan man arbeider strategisk med brukerorientering og kvalitetsutvikling i servicevirksomheter både i privat og offentlig sektor.

## **Innhold**

- Serviceledelse i teori og praksis
- Brukerorientering og brukerdialog
- Servicekultur
- Intern og ekstern kommunikasjon
- Ulike personalstrategier
- Læring og kompetanseutvikling i servicevirksomheter
- Ledelse av innovasjonsprosesser

## **Organisering og arbeidsformer**

Forelesninger, case og gruppearbeid.

## **Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen**

Én innleveringsoppgave, individuelt eller i gruppe på inntil tre personer.

## **Vurderingsordning**

48 timers individuell hjemmeeksamen. Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

## **Ansvarlig avdeling**

Avdeling for økonomi- og ledelsesfag

# 3LED320 Prosjektledelse

**Emnekode: 3LED320**

**Studiepoeng: 7,5**

## **Semester**

Vår

## **Språk**

Norsk

## **Forkunnskaper**

Ingen spesielle krav.

## **Læringsutbytte**

Emnet skal gi kunnskaper, ferdigheter og forståelse for ulike sider ved ledelse og styring av prosjekter i ulike typer virksomheter, herunder planlegging, gjennomføring og evaluering av prosjekter.

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

### **Kunnskap**

Studenten

- har kunnskap om grunnleggende begreper innen prosjektadministrasjon - og ledelse
- har kunnskap om initiering, organisering og ledelse av prosjekter
- har kunnskap om alle funksjoner og roller i et prosjekt
- har kunnskap om prosjekters ulike interessenter
- har kunnskap om økonomi- og ressursstyring i prosjekter
- har kunnskap om evaluering og oppfølging.



## Ferdigheter

### Studenten

- kan organisere prosjekter i faser og forstå sammenhengen mellom prosjektet og basisorganisasjon.
- kan definere, planlegge, organisere, gjennomføre og evaluere prosjekter og delprosjekter
- kan analysere usikkerhet og risiko i prosjekter
- har utviklet ferdigheter innen daglig prosjektarbeid og prosjektledelse, herunder håndtering av kommunikasjon eksternt og internt.
- kan lede og utvikle prosjektgrupper mot felles mål.

## Generell kompetanse

### Studenten

- har innsikt og forståelse for relevante faglige problemstillinger og prosjekters strategiske betydning for virksomheter
- har økt forståelse for læring, innovasjon og kompetanseoverføring gjennom prosjekter

## Innhold

- Initiering og design av prosjekter, herunder forstudie, forprosjekt, delprosjekt
- Funksjoner og roller i et prosjekt
- Interessentanalyse
- Budsjettering, oppfølging og ressursstyring
- Håndtering av usikkerhet og risiko
- Prosjektstyringsverktøy
- Læring og kompetanseoverføring i prosjekter
- Kommunikasjon og konfliktløsning

## Organisering og arbeidsformer

Forelesninger og gruppearbeid. Case vil bli brukt i undervisningen for å koble teori og praksis.

## Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Én innleveringsoppgave.

## Vurderingsordning

4 timers skriftlig, individuell eksamen.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

## Ansvarlig avdeling

Avdeling for økonomi- og ledelsesfag

# Valgemne 7,5 sp

**Emnekode:**

**Studiepoeng: 7,5**

**Semester**

Høst / Vår

**Språk**

Norsk

**Forkunnskaper**

I henhold til aktuell emnebeskrivelse.

**Læringsutbytte**

I henhold til aktuell emnebeskrivelse.

**Innhold**

I henhold til aktuell emnebeskrivelse.

**Organisering og arbeidsformer**

I henhold til aktuell emnebeskrivelse.

**Vurderingsordning**

I henhold til aktuell emnebeskrivelse.

**Ansvarlig avdeling**

Avdeling for økonomi- og ledelsesfag

# 3BED300 Innovasjon og entreprenørskap

**Emnekode: 3BED300**

**Studiepoeng: 7,5**

## Semester

Høst

## Språk

Norsk

## Forkunnskaper

Ingen spesielle krav.

## Læringsutbytte

Emnet skal gi kompetanse i praktisk arbeid med innovasjon og entreprenørskap i ulike virksomheter og bransjer. Begrepet innovasjon knyttes både til endringsarbeid og til nye aktiviteter i bestående virksomheter, mens entreprenørskap rettes mot kunnskap om oppstart av nye bedrifter og nye prosjekter. Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

### Kunnskap

Studenten

- har bred teoretisk kunnskap og forståelse for arbeid med innovasjon og entreprenørskap som viktig del av dagens arbeids- og næringsliv
- har tilegnet seg forståelse for betydningen av selvutvikling og humankapital i nyskappingsprosesser
- har forståelse for viktige prosesser og arbeidsmetoder i nyskappingsarbeid, herunder produktutvikling, prosessforbedring og utvikling av markedsrelasjoner i både eksisterende og ny virksomhet

## Ferdigheter

Studenten

- kan anvende faglig kunnskap i idéutvikling, kreativitet og nyskappingsarbeid
- kan knytte kunnskapen opp mot utviklingsarbeid og aktuelle case
- kan reflektere over egen faglig utøvelse i innovasjonsprosesser og entreprenørskap

## Generell kompetanse

Studenten

- har kunnskaper og ferdigheter som grunnlag for en generell utviklings- og endringskompetanse
- kan reflektere over egen rolle i en gruppeprosess
- viser bevisste holdninger knyttet til å kunne håndtere endringsprosesser mer generelt

## Innhold

- Innovasjon, innovasjonsprosesser og innovasjonssystemer
- Entreprenørskap og entreprenørielle holdninger
- Kreativitet og metoder for idéutvikling og problemløsning
- Humankapitalens betydning – herunder egenutvikling, teamprosesser og selvledelse
- Deltagelse i utviklingsarbeid.

## Organisering og arbeidsformer

Forelesninger, seminarer og gruppearbeid.

## Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Én skriftlig gruppeoppgave og muntlig fremføring i gruppe på tre-fem personer, hvor gruppe medlemmene kommer fra minst to ulike studieprogram.

## Vurderingsordning

48 timers skriftlig, individuell hjemmeeksamen.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

## **Ansvarlig avdeling**

Avdeling for økonomi- og ledelsesfag

# 3SAM100 Makroøkonomi

**Emnekode: 3SAM100**

**Studiepoeng: 7,5**

## Semester

Høst

## Språk

Norsk

## Forkunnskaper

Ingen formelle krav til forkunnskaper, men det anbefales at man har bestått emnet Matematikk for økonomer eller tilsvarende. Studenter uten slike forkunnskaper, tilbys forkurs der relevant matematisk teori gjennomgås.

## Læringsutbytte

Studentene skal få innsikt i makroøkonomiske teorier og metoder og lære hvordan metodene kan anvendes for å analysere norsk og internasjonal økonomi.

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

### Kunnskap

Studenten

- kan redegjøre for sentrale makroøkonomiske begreper
- kan forklare grunnleggende makroøkonomiske sammenhenger
- forstår hvordan endringer i etterspørselen i en del av økonomien får ringvirkninger og kan påvirke det generelle økonomiske aktivitetsnivået i et land (multiplikator teori)
- forstår hvordan makroøkonomisk politikk, med vekt på penge- og finanspolitikk, kan brukes til å utjevne konjunktursvingninger



- kan redegjøre for hvordan små åpne økonomier som den norske påvirkes av internasjonale forhold
- kan redegjøre for arbeidsmarkedet og sammenhengen mellom arbeidsløshet, potensielt nasjonalprodukt og inflasjon
- er bevisst institusjonelle forhold i det norske arbeidslivet som har betydning for makroøkonomisk funksjonsmåte
- har kjennskap til sentrale drivkrefter bak økonomisk vekst

## Ferdigheter

### Studenten

- kan innhente relevante makroøkonomiske data og indikatorer
- kan analysere makroøkonomiske problemstillinger ved hjelp av matematiske og grafiske presentasjoner av makroøkonomiske modeller
- kan analysere hvordan ulike former for makroøkonomisk politikk påvirker sentrale makroøkonomiske størrelser i en åpen økonomier

## Generell kompetanse:

### Studenten

- forstår skillet mellom deskriptiv og normativ teori
- forstår grunnleggende interessekonflikter og målkonflikter som er knyttet til økonomisk politikk

## Innhold

- Nasjonalregnskap og økonomiske indikatorer
- Realøkonomi vs. nominelle størrelser
- Renter og valutakurser
- Strukturelle arbeidsledighet og konjunkturledighet
- Kortsiktige konjunkturmodeller (multiplikatormodeller) og virkningen av finanspolitikk og pengepolitikk med fleksibelt inflasjonsmål
- Sammenhengen mellom arbeidsledighet, produksjonsgap og inflasjon
- Handlingsregelen for finanspolitikken og pengepolitiske dilemmaer
- Finansiell stabilitet
- Økonomisk vekst

## Organisering og arbeidsformer

Forelesninger, seminarer med gruppearbeid og selvstendig arbeid.

## Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

To skriftlige innleveringsoppgaver, individuelt eller i gruppe på inntil tre personer. En av oppgavene vil kreve at man innhenter makroøkonomiske data og indikatorer fra offentlige kilder.

## Vurderingsordning

4 timer skriftlig, individuell eksamen. Tillatt hjelpemiddel er kalkulator.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

## Ansvarlig avdeling

Avdeling for økonomi- og ledelsesfag

# 3MET200 Metode og databehandling - metode 2

Emnekode: 3MET200

Studiepoeng: 7,5

## Semester

Høst

## Språk

Norsk

## Forkunnskaper

3MET100 Informasjonskompetanse og metode (metode 1) eller kombinasjonen 3MET120 Matematikk for økonomer og 3MET130 Statistikk for økonomer, eller tilsvarende, må være fullført og bestått.

## Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

### *Kunnskap*

Studenten

- har grunnleggende forståelse for samfunnsvitenskapelige problemstillinger
- har kunnskap om teknikker for å gjennomføre og analysere empirisk materiale ved hjelp av deskriptive og eksplorerende design

### *Ferdigheter*

Studenten

- kan gjennomføre enkle samfunnsvitenskapelige empiriske undersøkelser
- kan forstå og vurdere samfunnsvitenskapelige resultater og undersøkelser
- kan vurdere undersøkelsers pålitelighet (reliabilitet) og troverdighet (validitet)
- behersker kvalitative og kvantitative metoder

### *Generell kompetanse*

#### Studenten

- har videreutviklet sine analytiske ferdigheter

## **Innhold**

- Gjennomføring av samfunnsvitenskapelige undersøkelser
- Utforming av forskningsspørsmål, forskningsdesign og datainnsamling
- Kvalitative og kvantitative innsamlingsteknikker herunder observasjon, intervju, gruppesamtaler og spørreskjemaer
- Praktisk bruk av spørreprogram og statistikkprogram
- Bearbeiding, analyse og tolkning av kvalitative og kvantitative data og slutningsstatistikk
- Treveis tabeller
- Signifikanstesting av toveistabeller
- Intervjuteknikker og tekstanalyse
- Perspektiver på samfunnsvitenskapelig forskning

## **Organisering og arbeidsformer**

Forelesninger og gruppearbeid. Studenten får tilgang til aktuell programvare.

## **Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen**

- Det vil bli krevd obligatoriske oppgaver. Dette konkretiseres senest ved emnets oppstart.
- Oppmøte på opplæring i bruk av statistikkprogrammer.

## **Vurderingsordning**

4-timers skriftlig, individuell eksamen.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste

ståkarakter.

## **Ansvarlig avdeling**

Avdeling for økonomi- og ledelsesfag

# 3LED300 Virksomhetsstrategi

**Emnekode: 3LED300**

**Studiepoeng: 7,5**

## Semester

Høst

## Språk

Norsk

## Forkunnskaper

Emnene 3MAR100 Markedsføringsledelse, 3ORG100 Organisasjonsforståelse og 3BED100 Virksomhetens økonomi eller tilsvarende må være fullført og bestått.

## Læringsutbytte

Emnet skal gi studentene kunnskap om strategisk ledelse i ulike bransjer, inkludert ledelse og utvikling av organisasjonens ressurser. Studentene skal ha utviklet evne til logisk og analytisk tenkning for å ta strategiske beslutninger.

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

### Kunnskap

Studenten

- forstår strategibegrepet i et historisk perspektiv og hvilke teorier og antakelser strategiske verktøy bygger på
- har kunnskap om strategiske forretningsområder
- kjenner til og kunne konkretisere ulike strategiske alternativer for å drive en virksomhet fram mot suksess
- forstår den strategiske ledelsesprosessen
- forstår strategi i dynamiske omgivelser med innovasjon og læring

## Ferdigheter

### Studenten

- kan drøfte og anvende strategibegrepet
- kan bruke strategiske analyseverktøy og gjennom dette arbeidet kunne gjøre reflekterte analyser og valg
- kan gjennomføre en strategisk analyse for en virksomhetsenhet med fokus på omgivelses- og markedsfaktorer og virksomhetens interne ressurser.
- kan anvende og integrere relevante modeller og analyser fra øvrige emner som inngår i studiet

## Generell kompetanse

### Studenten

- kan gjøre etiske refleksjoner relatert til strategiske problemstillinger
- har ferdigheter i strategisk tenkning

## Innhold

- Strategibegrepet i historisk perspektiv
- Formål, visjon, forretningsidé, verdier og mål
- Den strategiske ledelsesprosess
- Strategiske forretningsområder
- Strategiske analyser
- Generiske strategier – posisjonering og profilering
- Strategiske valgmetoder

## Organisering og arbeidsformer

Forelesninger, oppgaveløsninger, gruppearbeid og diskusjoner.

## Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Individuell Multiple Choice oppgave.

## Vurderingsordning

Semesteroppgave i grupper.

Ved gruppeeksamen står alle deltakerne i gruppa til ansvar for alt innhold i oppgaven.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

## **Ansvarlig avdeling**

Avdeling for økonomi- og ledelsesfag



# 3BA300 Bacheloroppgave

**Emnekode: 3BA300**

**Studiepoeng: 15**

## **Semester**

Vår

## **Språk**

Norsk

## **Forkunnskaper**

Bestått 135 studiepoeng fra bachelorstudiet, herunder metodeemnene.

## **Læringsutbytte**

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

### **Kunnskap**

Studenten

- har dybdekunnskaper innen selvvalgt del av studiets fagområde
- har forståelse for analytisk og metodisk arbeid, samt evne til refleksjon og systematisk / vitenskapelig vurdering
- har kompetanse til å planlegge og utføre en selvstendig oppgave, formulere problemstillinger og analysere disse med utgangspunkt i både teoretisk og empirisk materiale, samt å gjennomføre en oppgave på en metodisk tilfredsstillende måte

### **Ferdigheter**

Studenten

- kan utarbeide konkrete problemstillinger av samfunnsmessig interesse innenfor studiets fagområde
- kan identifisere og vurdere litteratur og metoder som er relevant for problemstillingen
- kan gå i dybden på avgrensede problemstillinger og utarbeide konkrete løsningsalternativer på problemet
- kan planlegge og gjennomføre empirisk datainnsamling, samt kunne analysere funnene etter vitenskapelige metoder
- kan dokumentere og formidle resultatene fra prosjektarbeidet på en systematisk / vitenskapelig måte

## Generell kompetanse

### Studenten

- har innsikt i vitenskapelig redelighet og forståelse for etiske utfordringer som er relevant for problemstillingen
- har bevissthet om problemstillingens og arbeidets konsekvenser for enkeltmennesker, virksomheten og samfunnet

## Innhold

Studentene skal formulere egne problemstillinger som følges opp teoretisk og metodisk, med utgangspunkt i emner fra bachelorstudiet.

Oppgavearbeidet utføres med utgangspunkt i krav fra samfunnsvitenskapelig metode og retningslinjer for akademisk skriving. Ut over å tilfredsstill akademiske krav, kan bacheloroppgaven gjerne også være praktisk rettet og/eller ta utgangspunkt i praksisfeltets utfordringer.

## Organisering og arbeidsformer

Studentene vil i nest siste semester bli gitt nærmere orientering om arbeidet.

Bacheloroppgaven skrives normalt av to studenter. Bare unntaksvis skriver en student bacheloroppgaven alene. Studentene får individuell og/eller gruppebasert veiledning oppad begrenset til maks 4 timer per oppgave. Formen på veiledningen avtales mellom den enkelte veileder og student, men det stilles krav til at veiledningen foregår på bakgrunn av skriftlig materiale som studentene har sendt veileder på forhånd. Hvis studenten(e) ikke leverer, eller stryker på bacheloroppgaven, har vedkommende ikke krav på å få tildelt nye veiledningstimer.

## Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan

## avlegge eksamen

- oppmøte på to oppgaveseminarer hhv i oktober og november (opplyses nærmere i høstsemesteret)
- innlevering av prosjektbeskrivelse innen 1. desember
- oppmøte på minimum en veiledningstime (veileder tildeles fra januar)
- innlevering av oppmeldingsskjema innen 1. mars

## Vurderingsordning

Bacheloroppgave skrevet av to studenter, samt muntlig eksamen.

Til den muntlige høringen skal studentene presentere et forberedt innlegg basert på bacheloroppgaven, samt svare på spørsmål fra sensorene. Formen på det forberedte innlegget informeres før eksamen avvikles.

Ved bacheloroppgaven står alle deltakerne i gruppa ansvarlig for alt innhold i den skriftlige oppgaven. Muntlig eksamen kan bidra til justering av karakteren med en karakter opp eller ned individuelt.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

## Ansvarlig avdeling

Avdeling for økonomi- og ledelsesfag

# 3LED340 Endringsledelse og identitet

**Emnekode: 3LED340**

**Studiepoeng: 7,5**

## **Semester**

Vår

## **Språk**

Norsk

## **Forkunnskaper**

Emnet 3ORG100 Organisasjonsforståelse eller tilsvarende må være fullført og bestått. Emnet 3ORG300 Perspektiver på organisasjonsutvikling tas parallelt.

## **Læringsutbytte**

Emnet skal gi kunnskaper om teorier om organisasjonsendringer og betydning av identitet i endringsarbeidet. Identitet ses i litteraturen som en viktig driver for endringer basert på læring og innovasjon. Men ulike identiteter eller konflikt mellom dem kan også stå i veien for endring.

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

### **Kunnskap**

Studenten

- har kunnskap om ulike måter å drive organisasjonsutvikling og betydning av identitet i endringsprosesser
- har kunnskap om hvordan individers identitet formes og utvikles i organisasjoner
- har kjennskap til kilder for endringer i organisasjoner
- har inngående kunnskap om motstand mot ledelsesinitierte endringstiltak og hvordan disse kan håndteres

## Ferdigheter

Studenten

- kan analysere forutsetninger for endringstiltak
- kan håndtere motstand mot endringer

## Generell kompetanse

Studenten

- har en kritisk og reflekterende holdning til ledelse av endringsprosesser

## Innhold

- Organisasjonsutvikling
- Endringsledelse
- Former for endringer
- Endringstiltak, innhold og prosess
- Individuell-, gruppe- og organisasjonsidentitet
- Identitet som grunnlag for og som barriere for læring, innovasjon og endring
- Maktforhold

## Organisering og arbeidsformer

Forelesninger og gruppearbeid.

## Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Én innleveringsoppgave.

## Vurderingsordning

48- timers, individuell hjemmeeksamen.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

## Ansvarlig avdeling

Avdeling for økonomi- og ledelsesfag

# 3ORG300 Perspektiver på organisasjonsutvikling

Emnekode: 3ORG300

Studiepoeng: 7,5

## Semester

Høst

## Språk

Norsk

## Forkunnskaper

Emnet 3ORG100 Organisasjonsforståelse eller tilsvarende må være fullført og bestått.

## Læringsutbytte

Emnet skal gi kunnskaper om ulike måter å betrakte organisasjoner og organisasjonsutvikling (OU) på. Fra ledelsesorienterte perspektiver som ser OU som tiltak for å bedre en organisasjonseffektivitet via perspektiver som vektlegger de symbolske sider ved OU, til kritiske perspektiver som ser OU prosesser som en arena for konflikter og maktkamp.

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

### Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om ulike ståsteder å drøfte organisasjonsutvikling fra
- har kjennskap til hovedperspektiver innen organisasjonsfaget
- har inngående kunnskap om organisasjonsanalyse og endringstiltak

## Ferdigheter

Studenten

- kan analysere organisasjonsutvikling ut fra flere ståsteder
- kan vurdere organisasjoner ut fra flere ståsteder eller perspektiver

## Innhold

- Instrumentelle / moderne perspektiver
- Symbolsk interaksjonisme
- Pragmatisme
- Kritisk teori

## Organisering og arbeidsformer

Forelesninger og gruppearbeid.

## Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

En skriftlig innleveringsoppgave, individuelt eller i gruppe på inntil tre personer.

## Vurderingsordning

4 timers skriftlig, individuell eksamen.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

## Ansvarlig avdeling

Avdeling for økonomi- og ledelsesfag